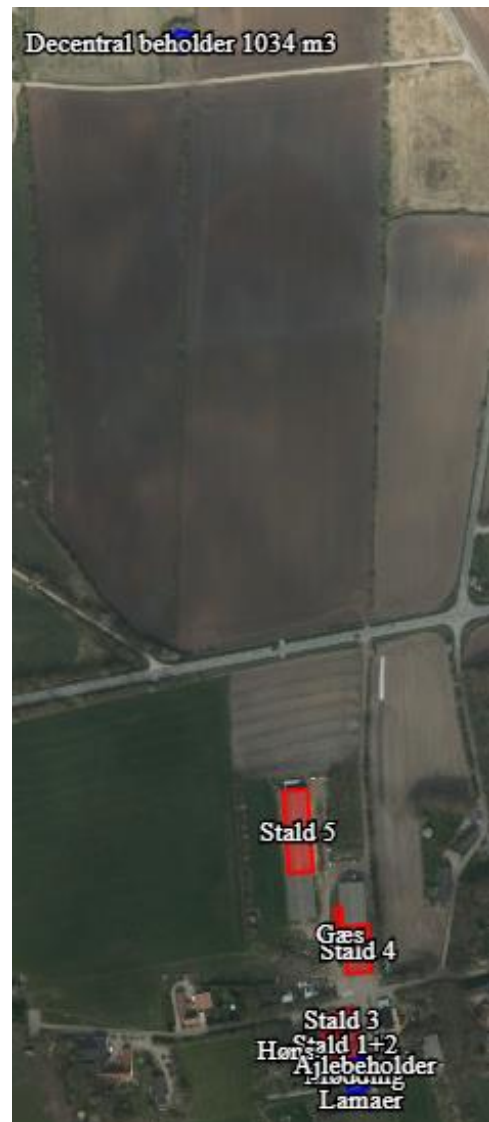

**Miljøtilladelse
Abkær Skolevej 9,
6500 Vojens
Jørn Iversen**

Jf. § 16 b stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.

(LBK nr. 520 af 01/05/2019)

3. januar 2020

Sags nr.: 19/33152

Haderslev Kommune

Datablad

Kontaktoplysninger	
Ansøgers navn og adresse	Jørn Iversen Abkær Skolevej 9 6500 Vojens Tlf. nr.: 74547078 E-mail: ikke oplyst
Ansøgers CVR	Cvr-nr. 18289687
Ansøgers CHR	53088
Kontaktperson	Jørn Iversen
Ansøgers konsulent	SLF Birgitte Madsen Tlf.nr.: 73202600 E-mail: bm@slf.dk
Ejer	Jørn Iversen
Ejendom	
Ejendommens adresse	Abkær Skolevej 9 6500 Vojens
Ejendomsnummer	5100019472
Matr. Nr.	Matrikel: 6 Abkær, Vedsted m.fl.
Tilsynsmyndighed	Haderslev Kommune
Journal nr.	19/33152
Ansøgnings-id	Skema nr. 209616 Version 7

Indholdsfortegnelse

1	Baggrund.....	4
2	Ikke-teknisk resume.....	5
3	Afgørelse	8
3.1	Dispensation.....	8
3.2	Afgørelse om § 16b miljøtilladelse	8
3.3	Orientering og høring	10
3.4	Klagevejledning og offentliggørelse	10
4	Vilkår for husdyrbruget.....	13
4.1	Generelle vilkår.....	13
4.2	Vilkår vedrørende anlægget.....	13
4.3	Vilkår vedrørende egenkontrol.....	16
5	Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger	17
5.1	Generelt	17
5.2	Staldanlæg - Produktionsarealer.....	17
5.3	Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav	19
5.4	Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold.....	21
5.5	Husdyrgødning	22
5.6	Foderopbevaring	23
5.7	Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter	23
5.9	Lugt.....	24
5.10	Støjkilder og rystelser	27
5.11	Støv	28
5.12	Lys.....	28
5.13	Fluer og skadedyr.....	28
5.14	Transport, til- og frakørsler	29
5.15	Affald	29
5.16	Jord, grundvand, overfladevand	30
5.17	BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi.....	31
5.18	Egenkontrol.....	32
5.19	Samlet vurdering	32
6	Bilag.....	33
	Bilag 1: Lovgrundlag.....	33
	Bilag 2: Situationsplan	34
	Bilag 3: Produktionsarealer	38
	Bilag 4: Naturvurdering.....	40

1 Baggrund

Ændring, lovliggørelse og mindre udvidelse af husdyrbruget på ejendommen Abkær Skolevej 9, 6500 Vojens, sker indenfor eksisterende rammer. Der bygges ikke nye stalde eller anlæg.

Jørn Iversen ansøger om § 16 b miljøtilladelse efter husdyrbrugloven¹ for at kunne opnå fleksibilitet i antal tyre samt deres vægtinterval. Forventet antal tyre fremover er ca. 600 stk. Samtidig lovliggøres hytter til lamaer samt et par gæs. Et hønsehold på mindre end 30 høns (og dermed ikke erhvervsmæssigt dyrehold) tages med i ansøgningen for at undgå fremtidige tvivlsspørgsmål om hvorvidt der er tilladelse til hønsene. Ejendommen ligger blot 16 m fra nærmeste nabo, hvilket er ansøgningens begrænsende faktor. Der søges om dispensation efter 50%-reglen.

Ansøgningen om § 16 b miljøtilladelse er indkommet den 1. april 2019 med skemanr. 209616.

Den tilladte nudrift og ejendommens nuværende tilladelse er baseret på en anmeldelse fra 2012. Afgørelse af 21. marts 2012 gav tilladelse til en ændring fra 510 tyrekalve, svarende til 158 DE til 480 tyrekalve, 1 avlstyr, 5 ammekøer, 5 kalve, 8 kvier og 3 geder svarende til 158 DE efter daværende beregningsfaktorer.

Da det er over 100 m² produktionsareal i de eksisterende stalde til kalve, får og geder, gæs samt høns, kræver ændringen miljøtilladelse efter § 16. Ammoniakemissionen er på 1815 kg NH₃-N. Da det er under 3.500 kg, skal miljøtilladelsen være en § 16 b stk. 1. Da ammoniakemissionen desuden er over 750 kg, er der krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission.

Med den nye lovgivning fra 2017 ændres miljøgodkendelser og miljøtilladelser fra at være baseret på antal producerede dyr om året (dyreenheder = DE) til at være baseret på antal m² produktionsareal samt de ansøgte dyretyper. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr 520 af 01/05/2019

2 Ikke-teknisk resume

Produktion

Der søges om tilladelse efter §16b for at opnå fleksibilitet i antal tyre samt deres vægtinterval. Forventet antal tyre fremover er ca. 600 stk. Samtidig lovliggøres hytter til lamaer samt et par gæs. Et hønsehold på mindre end 30 høns (og dermed ikke erhvervsmæssigt dyrehold) tages med i ansøgningen for at undgå fremtidige tvivlsspørgsmål om hvorvidt der er tilladelse til hønsene.

Miljøtilladelsen omfatter:

- Stald 1+2, eksisterende stald med produktionsareal på 309 m²
- Stald 3, eksisterende stald med produktionsareal på 143 m²,
- Stald 4, eksisterende stald med produktionsareal på 169 m²
- Stald 5, eksisterende stald med produktionsareal på 1016 m²
- Lamaer (stald), eksisterende stald med lovliggørelse af produktionsareal på 64 m²
- Høns, nyt anlæg til mindre hønsehold med produktionsareal på 30 m²
- Gæs, eksisterende anlæg med lovliggørelse af produktionsareal på 200 m²
- Eksisterende mødding med areal på 366 m².
- Eksisterende ajlebeholder med areal på 57 m².
- Eksisterende decentral gyllebeholder 1034 m³ med overfladeareal på 239 m².
- Eksisterende hus til maskiner (sammenbygget med stald 5).
- Eksisterende hus til halm (sammenbygget med stald 4).
- Eksisterende halmlade (øst for stald 1+2).
- Eksisterende garage (ved stald 3 og 1+2).
- Eksisterende værksted.

Placering

Ejendommen ligger i landzone. Husdyrbrugets anlæg er beliggende i Abkær, syd for Over Jerstal og vest for Skovby.

Afstandskravene for byzone, sommerhusområde m.v. og fremtidig byzone samt for lokalplan i landzone for boliger overholdes.

Afstandskravet for nabobeboelse er overholdt for Stald 5, hvor der ændres til et større produktionsareal. Afstandskravet for nabobeboelse er overholdt for lovliggørelse af anlæg til lamaer og gæs samt for etablering af hønsehold.

Der udvides i Stald 5, anlæg til lamaer og gæs lovliggøres og der etableres mindre hønsehold. Afstandskravene i § 8 er overholdt, bortset fra afstanden fra hønsehold i forhold til naboskel og beboelse på samme ejendom. Ansøger har søgt om dispensation for afstandskrav.

Haderslev Kommune har i denne miljøtilladelse meddelt dispensation fra afstandskravene. I forhold til afstand til naboskel er denne ejer blevet hørt i forbindelse med den generelle partshøring. Se dispensation i afsnit 3.1.

Husdyrbrugets produktion i de øvrige eksisterende stalde og anlæg sker indenfor rammerne af det eksisterende anlæg, hvorfor afstandskravene for disse stalde og anlæg ikke er relevante at behandle yderligere i forhold til § 6 og 8.

Landskabet påvirkes ikke, da ændringer og udvidelse sker i eksisterende bygninger.

Idet lovliggørelse af anlæg til lamaer og gæs sker i eksisterende anlæg, der er opført i umiddelbar nærhed til eksisterende bygninger og anlæg vil det ikke have landskabelig påvirkning. Idet anlæg til mindre hønsehold etableres i nærhed af eksisterende bygning, vil det ikke påvirke landskabet.

Husdyrgødning

Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11. Kapaciteten kan fremover beregnes i forbindelse med tilsyn og ud fra gødningsregnskabs opgørelser.

Natur

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 4.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Abkær Skolevej 9.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

Lugt

Den faktiske lugt fra staldene er på baggrund af ansøgningen beregnet til i alt 22845 OU/s. Lugtkonsekvenszonen er i ansøgningen beregnet til 275 meter.

Lugten falder i Stald 1+2, mens der øges i Stald 5 samt fra høns, gæs og lamaer. Der er ingen ændringer i lugten fra Stald 3 og Stald 4. Samlet set øges lugten med 888 OU/s fra nudriftens 21957 OU/s til 22845 OU/s i ansøgt drift, men lugten falder i den stald, der ligger nærmest den berørte nabobeboelse.

Lugtgeneberegninger viser, at ejendommen overholder lugtgenekriterierne til byzone og samlet bebyggelse, men ikke til den nærmeste enkeltbolig.

Områdetype	Korrigeret genafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Abkær Skolevej 7	33 meter	31 meter	Nej
Samlet bebyggelse Skovby	153 meter	3772 meter	Ja
Byzone Over Jerstal	231 meter	2547 meter	Ja

Haderslev Kommune har behandlet ansøgningen om at måtte anvende 50 %-reglen, hvor kommunen kan fravige geneniveauerne, hvis 2 kriterier er opfyldt. Kriterierne er opfyldt og det er godkendt at anvende "50 % reglen" i denne sag.

BAT

Husdyrbrugets ammoniakemission skal svare til niveauet for den bedste tilgængelige teknik for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de

maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	1565	250	1815
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	1565	250	1815
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Som det ses i tabellen ovenfor, bliver det vejledende BAT-krav overholdt, og BAT-forudsætningerne på stalddene er indsat korrekt. Virkemidlerne er de enkelte staldsystemer.

Da husdyrbruget ikke er et IE-brug, er der ikke andre krav til anvendelse af BAT end ammoniakemission.

Øvrigt

Det forventes, at transporter samt støv, støj, lys og skadedyr ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af omgivelserne og miljøet, når tilladelsens vilkår overholdes.

3 Afgørelse

3.1 Dispensation

Der er med denne tilladelse dispenseret fra afstandskravet for et mindre hønsehold til naboskel og beboelse på samme ejendom. Hønseholdet har ikke et omfang, der normalt betragtes som et erhvervsmæssigt dyrehold, dog ønsker ansøger at undgå fremtidige tvivlsspørgsmål om, hvorvidt der er tilladelse til hønsene, hvilket er begrundelsen for dispensationsansøgningen.

Herudover accepterer kommunen fravigelse af lugtgenekriteriet ved anvendelsen af 50 %-reglen, som har karakter af en dispensation,

Kommunens vurdering

Afstandskravet til naboskel er begrundet i hensynet til naboernes beboelse overfor lugt, transporter, skadedyr mv. fra anlæg og stalde med dyrehold. Haderslev Kommune vurderer, at etablering af hønseholdet kan medføre en mindre risiko for disse gener. Det vurderes dog, at nabobeboelse ligger i en afstand, hvor der ikke vil opleves væsentlig gene som følge af etablering af et mindre hønsehold.

Afstandskravet til egen beboelse er begrundet i hensynet til beboerne overfor lugt og skadedyr fra anlæg og stalde med dyrehold. Haderslev Kommune vurderer, at etablering af et mindre hønsehold kan give en større risiko for disse gener. Det vurderes dog, at da ansøger eller eventuelle lejere i stuehuset er indstillet på at holde et mindre hønsehold, vil vedkommende ikke føle sig generet af det.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 6 og 7 vedrørende afstand fra stald (hønsehold) til beboelse på samme ejendom og naboskel. Der stilles ikke vilkår i den forbindelse.

3.2 Afgørelse om § 16b miljøtilladelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Haderslev Kommune miljøtilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven til Abkær Skolevej 9, 6500 Vojens, CVR 18289687, med de stillede vilkår.

Afgørelse om Miljøtilladelsen omfatter:

- Stald 1+2
 - Eksisterende stald med minimeret produktionsareal på 309 m², svarende til 52,2 % af bruttoareal på 588 m².
 - Dyretype Får og geder. Dybstrøelse i 112 m².
 - Dyretype Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse i 197 m².
- Stald 3
 - Eksisterende stald med uændret produktionsareal på 143 m², svarende til 58,4 % af bruttoareal på 245 m².
 - Dyretype Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse i 40 m².
 - Dyretype Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse i 103 m².
- Stald 4
 - Eksisterende stald med uændret produktionsareal på 169 m², svarende til 23,8 % af bruttoareal på 710 m².
 - Dyretype Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse i 169 m².
- Stald 5
 - Eksisterende stald med øget produktionsareal på 1016 m², svarende til 81,9 % af bruttoareal på 1241 m².
 - Dyretype Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse i 253 m².
 - Dyretype Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse i 763 m².
- Lamaer (stald)
 - Eksisterende stald med lovliggørelse af produktionsareal på 64 m², svarende til 100 % af bruttoareal.
 - Dyretype Får og geder. Dybstrøelse i 64 m².
- Høns
 - Nyt anlæg til mindre hønsehold med produktionsareal på 30 m², svarende til 100 % af bruttoareal.
 - Dyretype Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme.

- Gæs
 - Eksisterende anlæg med lovliggørelse af produktionsareal på 200 m², svarende til 99 % af bruttoareal på 202 m².
 - Dyretype Gæs, ænder.
- Eksisterende mødding med areal på 366 m².
- Eksisterende ajlebeholder med areal på 57 m².
- Eksisterende decentral gyllebeholder 1034 m³ med overfladeareal på 239 m².
- Eksisterende hus til maskiner (sammenbygget med stald 5).
- Eksisterende hus til halm (sammenbygget med stald 4).
- Eksisterende halmlade (øst for stald 1+2).
- Eksisterende garage (ved stald 3 og 1+2).
- Eksisterende værksted.

Situationsplan for ejendommen fremgår af bilag 2.

Miljøtilladelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af kapitel 4.

I forbindelse med denne miljøtilladelse til en mindre ændring, lovliggørelse og samtidig en overgang til "stipladsmodellen" vil lokaliseringsgodkendelsen fra 2002 blive ophævet. VVM-screening af 3. juli 2002 af produktionsudvidelse og opførelse af gyllebeholder er givet med forudsætninger om levende hegn omkring gyllebeholderen og at gyllebeholderen fjernes når den ikke længere er i drift. Disse forudsætninger videreføres som vilkår.

Miljøtilladelsen gives under forudsætning af, at vilkårene i kapitel 4, og de til enhver tid gældende regler på området overholdes, også selv om reglerne evt. skærpes i forhold til denne tilladelse (se Bilag 1).

Ansvar for at de meddelte vilkår overholdes, ligger hos den ansvarlige for driften af anlægget.

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition på naturområder og for lugt.
- Ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt.
- Ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV.
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Med denne tilladelse har Haderslev Kommune ikke taget stilling til eventuelle tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning, som for eksempel byggeloven (byggeri og nedrivning), miljøbeskyttelsesloven eller arbejds-miljøloven, der skal søges separat.

Jævnfør kapitel 16 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der ikke krav om regelmæssig revurdering af § 16b miljøtilladelser.

Miljøtilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter meddelelsesdatoen dvs. senest den 3. januar 2026. Hvis miljøtilladelsen derefter ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Dato for miljøtilladelsen: 3. januar 2020

Med venlig hilsen

Line Olsen
Miljømedarbejder
Miljø, Haderslev Kommune

Journal nr.: 19/33152

Udarbejdet af: Hanne Quvang Jacobsen, Niras A/S

Kvalitetssikring: Line Olsen, Miljømedarbejder, Haderslev Kommune

3.3 **Orientering og høring**

Orientering af naboer om ansøgningen

Matrikulære naboer til ejendommen blev orienteret om ansøgningen om miljøtilladelse den 14. november 2019 med en frist på 2 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom en bemærkning til ansøgningen. Kort opridset indeholder bemærkningen forholdene, som følger:

- Halm fra husdyrbruget, der flyver rundt til naboers matrikler
- Plast fra wrapballer, som flyver rundt til naboer
- Skadedyr på ejendommen
- Skrammel på ejendommen
- Der køres stærkt igennem Abkær by
- Beskidte veje
- Blokering af vejen pga. transporter til husdyrbruget

Haderslev Kommune vurderer, at vilkårene 22 (støv), 24 g 25 (skadedyr) samt vilkår 27 (affald) tager højde for de første 4 punkter i ovenstående liste. Med hensyn til færdsel på offentlige veje, hvilket det vurderes de sidste 3 punkter i listen hører under, kan husdyrbrugloven ikke regulere denne adfærd, og der stilles derfor ingen skærpende vilkår vedr. færdsel i denne miljøtilladelse. Der henvises til Lov om offentlige veje mm. og færdselsloven.

Høring om fravigelse af lugtkrav (50%-regel)

Ansøgningen om at fravige lugtkravene blev behandlet og godkendt i kommunens Udvalg for Plan og Miljø (UPM) 9. september 2019. Inden behandling i UPM, blev nabo til ejendommen partshørt om fravigelse for geneafstanden.

Høringen forløb fra den 15. august 2019 til den 26. august 2019.

Der indkom ingen bemærkninger til høringen.

Høring af parter om udkastet til miljøtilladelse

Udkastet til miljøtilladelsen med dispensation for afstandskrav blev sendt i høring den 9. december 2019 med en frist på 24 dage, da høringsperioden rammer ind i jul og nytår. Det vil sige 2. januar 2020 er sidste dag der kan indsendes bemærkninger til udkastet.

Naboer er de matrikulære naboer til ejendommen. Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 275 meter, jf. forvaltningsloven². Abkær Skolevej 11 høres foruden at være matrikulær nabo også, da der er givet dispensation for afstandskrav for hønseholdet til nabomatrikel 115, Abkær Vedsted.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet

Bemærkningerne har givet/ikke givet anledning til...

3.4 **Klagevejledning og offentliggørelse**

Miljøtilladelsen af husdyrbruget Abkær Skolevej 9, 6500 Vojens i henhold til § 16b i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive offentliggjort den 3. januar 2020 på hjemmesiden Digital MiljøAdministration, dma.mst.dk. Du skal søge på adressen under offentliggørelser.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være modtaget senest fredag den 31. januar 2020. Ansøger vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager.

Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

² Jf. § 19 i Forvaltningsloven. LBK nr. 433 af 22/04/2014

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af Nævnenes Hus på hjemmesiden www.naevneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune, som har truffet afgørelsen. Kommunen sender klagen videre til nævnet.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Klager betaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage over miljøtilladelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning (Husdyrbrugloven). Udnyttelse af miljøtilladelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, der er fastsat i denne tilladelse. Udnyttelsen af miljøtilladelsen sker på eget ansvar, idet Miljø- og Fødevareklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøtilladelse.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrgodkendelsesloven. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter miljøtilladelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens § 7³ er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

Haderslev Kommune skal ifølge Databeskyttelsesloven⁴ gøre opmærksom på, at henvendelser og øvrige oplysninger i sagen bliver journaliseret hos kommunen.

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Jørn Iversen, Abkær Skolevej 9, 6500 Vojens
e-mail: ikke angivet

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: SLF, konsulent Birgitte Madsen
e-mail: bm@slf.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Mashedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk

³ Offentlighedsloven. Lov om offentlighed i forvaltningen – LOV nr. 606 af 12/06/2013

⁴ Databeskyttelsesloven – Lov nr. 410 af 27/04/2017

Haderslev

- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

4 Vilkår for husdyrbruget

Tilladelsen gives under forudsætning af, at produktionen opfylder følgende vilkår:

4.1 *Generelle vilkår*

1. Tilladelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter, der er knyttet til bygningerne på ejendommen Abkær Skolevej 9, 6500 Vojens, jf. Bilag 2 Situationsplan.
2. Ansvar for at vilkårene overholdes, ligger hos den ansvarlige for driften af anlægget. Eventuelle ændringer i ejerforhold og/eller hvem, der er ansvarlig for husdyrbrugets drift, skal meddeles til Haderslev Kommune.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøtilladelse på ejendommen.

4.2 *Vilkår vedrørende anlægget*

Stalde og staldanlæg

4. Eksisterende stald 1+2 kan etableres med produktionsareal på 309 m², svarende til 52,2 % af bruttoareal på 588 m² til får og geder samt kalve under 6 mdr., som vist på Bilag 2 Situationsplan.
5. Eksisterende stald 3 kan etableres med produktionsareal på 143 m², svarende til 58,4 % af bruttoareal på 245 m² til kalve under 6 mdr. og ammekøer, slagtekalve over 6 mdr., som vist på Bilag 2 Situationsplan.
6. Eksisterende stald 4 kan etableres med produktionsareal på 169 m², svarende til 23,8 % af bruttoareal på 710 m² til kalve under 6 mdr., som vist på Bilag 2 Situationsplan.
7. Eksisterende stald 5 kan etableres med produktionsareal på 1016 m², svarende til 81,9 % af bruttoareal på 1241 m² til kalve under 6 mdr. og ammekøer, slagtekalve over 6 mdr., som vist på Bilag 2 Situationsplan.
8. Eksisterende "Lamaer stald" kan lovliggøres og etableres med produktionsareal på 64 m², svarende til 100 % af bruttoareal til får og geder., som vist på Bilag 2 Situationsplan.
9. Nyt anlæg "Høns" kan etableres med produktionsareal på 30 m², svarende til 100 % af bruttoareal til mindre hønsehold, høns, rugeæg., som vist på Bilag 2 Situationsplan.
10. Eksisterende anlæg "Gæs" kan lovliggøres og etableres med produktionsareal på 200 m², svarende til 99 % af bruttoareal på 202 m² til gæs og ænder, som vist på Bilag 2 Situationsplan.

Produktionsareal

11. Husdyrbrugets produktionsareal, staldsystem og teknologi samt dyrearter og dyretyper skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1+2	588	Naturlig ventilation	3 m	(#165212) Får og geder. Dybstrøelse (#141922) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0 0	112 197
Stald 3	245	Naturlig ventilation	3 m	(#142073) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse (#141442) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0 0	40 103
Stald 4	710	Naturlig ventilation	3 m	(#141443) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	169
Stald 5	1241	Naturlig ventilation	3 m	(#143609) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse (#141444) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0 0	253 763
Lamaer	64	Naturlig ventilation	3 m	(#141467) Får og geder. Dybstrøelse	0	64
Høns	30	Naturlig ventilation	3 m	(#141515) Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme	0	30
Gæs	202	Naturlig ventilation	3 m	(#165590) Gæs, ænder	0	200
Sum						1931

12. Hvis der sker ændringer i dyrenes placering indenfor de angivne stalde, skal der ved tilsyn foreligge en tegning over staldene, hvor produktionsarealet er indtegnet, så det fremgår, at produktionsarealet er max 1931 m². Angiv tydeligt placering af produktionsarealet i forhold til f.eks. porte og vinduer.

Husdyrgødning

13. Forudsætning fra afgørelse om vvm-screening af 3. juli 2002 om etablering af et mindst 3-rækket levende hegn af egnskaraktéristiske løvfældende buske og træer omkring gyllebeholderen fastholdes. Det levende hegn skal til stedse vedligeholdes. Hvis gyllebeholderen har været ude af drift i et år, skal den, uden udgift for det offentlige, fjernes fra ejendommen.
14. Husdyrbrugets husdyrgødningslagre skal overholde følgende maksimale overfladeareal:

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Mødding	Fast				366
Ajlebeholder	Flydende				57
Decentral beholder 1034 m ³	Flydende				239

15. Komposteret dybstrøelse i markstak skal placeres mindst 200 m fra nabobeboelse.
16. Pumper og maskiner til transport af gylle (pumpning af gylle til gyllevogne) skal altid være under opsyn, når de er i brug. Herudover skal pumpeanlægget være udformet således, at uvedkommende ikke kan aktivere pumpen, hvorved der kan ske utilsigtet udpumpning af gylle.

Lugt

17. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.
18. Bedriften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener hos naboer.
19. Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøtilladelsen, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Handlingsplanen skal accepteres af kommunen og derefter gennemføres.

Støj

20. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt på naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A):

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer på ejendommens bygningsparcel, dog ikke støj fra f.eks. markdriften.

21. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.

Støv

22. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af Haderslev Kommune.

Lys

23. Udendørs belysning og lys fra stalde skal afskærmes, således at der ikke kan opstå væsentlige lysgener for omkringboende. Vurderingen foretages af Haderslev Kommune.

Fluer og skadedyr

24. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
25. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.

26. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne kan ses her: <http://agro.au.dk/myndighedsraadgivning/>

Affald

27. Bedriften må ikke medføre væsentlige gener i form af plastaffald eller andet restprodukt uden for ejendommens eget areal. Haderslev Kommune vurderer om affaldsprodukter er til væsentlig gene.
28. Døde dyr skal opbevares overdækket, i skygge og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Spildevand

29. Al vask af maskiner, redskaber, foderanlæg, m.v. skal foregå på en støbt, fast plads såfremt vaskevandet kan indeholde husdyrgødning, foderrester og lignende, og bortledning af spildevandet skal ske til en opsamlingsbeholder.
30. Arealer, hvor der sker tømning af gylle til/fra gyllebeholder, skal befæstes med afløb til opsamlingsbeholder. Ved befæstet areal forstås et areal, der er befæstet med et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale, der kan modstå påvirkningerne fra køretøjer og vogne ved fyldning og tømning.

Befæstet areal kan undlades, hvis der anvendes traktor med påmonteret pumpeudstyr og returløb.

Olietanke

31. Tanke til opbevaring af olie/diesel skal være placeret på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, overfladevand eller grundvand, og således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.
32. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
33. Tanke skal være sikret mod påkørsel.

4.3 *Vilkår vedrørende egenkontrol*

34. Ved tilsyn skal kommunen have adgang til relevant dokumentation for overholdelse af vilkårene. Det kan f.eks. være i form af opgørelse af produktionsarealet, opbevaring af husdyrgødning samt logbog for drift og vedligehold af staldsystemer.

5 Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles miljøtilladelsen.

Beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen og ved supplerende oplysninger fra ansøger.

Kommunens vurderinger foretages på baggrund af Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

5.1 **Generelt**

Ansøgers beskrivelse:

Ejendommens nuværende tilladelse er baseret på en anmeldelse fra 2012.

Der søges om tilladelse efter §16b for at opnå fleksibilitet i antal tyre samt deres vægtinterval. Forventet antal tyre fremover er ca. 600 stk. Samtidig lovliggøres hytter til lamaer samt et par gæs. Et hønsehold på mindre end 30 høns (og dermed ikke erhvervmæssigt dyrehold) tages med i ansøgningen for at undgå fremtidige tvivsspørgsmål om hvorvidt der er tilladelse til hønsene.

Ejendommen ligger blot 16 m fra nærmeste nabo, hvilket er ansøgningens begrænsende faktor. Der søges om dispensation efter 50%-reglen

Basisoplysningerne oplistet i Bilag 1 pkt. A stk. 1-4 fremgår af IT ansøgningsskemaet.

Husdyrbruget vurderes ikke at være teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Foruden det husdyrbrug som denne ansøgning omhandler, ejes også Ravnsbjergforde 1, hvor der opstaldes får om vinteren.

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøtilladelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Abkær Skolevej 9. 6500 Vojens.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det Jørn Iversen, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

5.2 **Staldanlæg - Produktionsarealer**

Ansøgers beskrivelse:

Oplysninger om produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af bilag med produktionsareal.

Alle staldene er med dybstrøelse. Der bygges ikke nyt. Dog lovliggøres 64 m² hytter til lamaer syd for ejendommen samt et par gæs nord for Abkær Skolevej ved den ene kalvestald. Et hønsehold på mindre end 30 høns (og dermed ikke erhvervmæssigt dyrehold) tages med i ansøgningen for at undgå fremtidige tvivsspørgsmål om hvorvidt der er tilladelse til hønsene.

Ansøgningen er vedlagt en situationsplan.

Kopi fra ansøgningen af overblik over stalde og produktioner er vist nedenfor.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1+2	588	Naturlig ventilation	3 m	(#165212) Får og geder. Dybstrøelse	0	112
				(#141922) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	197
Stald 3	245	Naturlig ventilation	3 m	(#142073) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	40
				(#141442) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	103
Stald 4	710	Naturlig ventilation	3 m	(#141443) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	169
Stald 5	1241	Naturlig ventilation	3 m	(#143609) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	253
				(#141444) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	0	763
Lamaer	64	Naturlig ventilation	3 m	(#141467) Får og geder. Dybstrøelse	0	64
Høns	30	Naturlig ventilation	3 m	(#141515) Høns, rugeæg, Gulvdrift og gødningskumme	0	30
Gæs	202	Naturlig ventilation	3 m	(#165590) Gæs, ænder	0	200
Sum						1931

Haderslev Kommunes vurdering

Den tilladte nudrift og ejendommens nuværende tilladelse er baseret på en anmeldelse fra 2012. Afgørelse af 21. marts 2012 gav tilladelse til en ændring fra 510 tyrekalve, svarende til 158 DE til 480 tyrekalve, 1 avlstyr, 5 ammekøer, 5 kalve, 8 kvier og 3 geder svarende til 158 DE efter daværende beregningsfaktorer.

Der er i 2006 lavet en afgørelse, VVM-screening af 20 september 2006, hvor ejendommens besætning blev udvidet til 510 tyrekalve, tung race, 40-400 kg, svarende til 143 DE kvæg efter daværende beregningsfaktorer. I samme forbindelse blev der opført en ny stald (Stald 5). Der var ikke krav om lokaliseringsgodkendelse til udvidelsen i 2006. Der er ikke oplysninger om hvorvidt en tidligere lokaliseringsgodkendelse til dyrehold og gyllebeholder fra 6. august 2002 blev ophævet i forbindelse med udvidelsen i 2006. Med denne miljøtilladelse vil lokaliseringsgodkendelsen fra 2002 blive ophævet. VVM-screening af 3. juli 2002 af produktionsudvidelse og opførelse af gyllebeholder er givet med forudsætninger om levende hegn omkring gyllebeholderen og at gyllebeholderen fjernes når den ikke længere er i drift. Disse forudsætninger videreføres som vilkår.

Ansøger har benyttet samme oplysninger til nudrift og 8-års drift. Da de tilladte dyreholds-produktioner for henholdsvis nudrift og 8-års drift ikke er væsentlige forskellige, vurderes det, at ansøgningens nudrift og 8-årsdrift er baseret på lovlige vilkår.

Miljøtilladelsen omfatter:

- **Stald 1+2**
 - Eksisterende stald med minimeret produktionsareal på 309 m², svarende til 52,2 % af bruttoareal på 588 m².
 - Dyretype Får og geder. Dybstrøelse i 112 m².
 - Dyretype Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse i 197 m².
- **Stald 3**
 - Eksisterende stald med uændret produktionsareal på 143 m², svarende til 58,4 % af bruttoareal på 245 m².
 - Dyretype Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse i 40 m².
 - Dyretype Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse i 103 m².
- **Stald 4**
 - Eksisterende stald med uændret produktionsareal på 169 m², svarende til 23,8 % af bruttoareal på 710 m².
 - Dyretype Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse i 169 m².
- **Stald 5**
 - Eksisterende stald med øget produktionsareal på 1016 m², svarende til 81,9 % af bruttoareal på 1241 m².
 - Dyretype Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse i 253 m².
 - Dyretype Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse i 763 m².
- **Lamaer (stald)**
 - Eksisterende stald med lovliggørelse af produktionsareal på 64 m², svarende til 100 % af bruttoareal.
 - Dyretype Får og geder. Dybstrøelse i 64 m².

- **Høns**
 - Nyt anlæg til mindre hønsehold med produktionsareal på 30 m², svarende til 100 % af bruttoareal.
 - Dyretype Høns, rugeæg. Gulvdrift og gødningskumme.
- **Gæs**
 - Eksisterende anlæg med lovliggørelse af produktionsareal på 200 m², svarende til 99 % af bruttoareal på 202 m².
 - Dyretype Gæs, ænder.
- Eksisterende mødding med areal på 366 m².
- Eksisterende ajlebeholder med areal på 57 m².
- Eksisterende decentral gyllebeholder 1034 m³ med overfladeareal på 239 m².
- Eksisterende hus til maskiner (sammenbygget med stald 5).
- Eksisterende hus til halm (sammenbygget med stald 4).
- Eksisterende halmlade (øst for stald 1+2).
- Eksisterende garage (ved stald 3 og 1+2).
- Eksisterende værksted.

Situationsplan med angivelse af placering af ovennævnte stalde og anlæg fremgår af Bilag 2.

Der stilles vilkår om, at dyretype, staldsystemer samt placering og størrelse af de ændrede staldanlæg og produktionsareal skal være som ansøgt.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Da der kan flyttes rundt på produktionsarealet i stalden, så længe det samlede produktionsareal på de ansøgte m² ikke overstiger den oplyste %-del af de enkelte stalde, stilles der vilkår om, at der ved tilsyn skal foreligge en tegning over stalden, hvorpå det aktuelle produktionsareal er indtegnet.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 39.

Fordeling af produktionsarealer for stalde fremgår af Bilag 3. Ansøger har fremsendt skitser af staldbygningerne, som kommunen kan anvende i forbindelse med tilsyn på ejendommen.

5.3 Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Ansøgers beskrivelse:

Ejendommen ligger i Abkær ca. 2,6 km syd for Over Jerstal. Landskabet er præget af landbrugsarealer men også mange moseområder. Mod nord ligger Marstrupvej. Mod syd ligger Immervad Å.

Fra stald 1+2 til nabo mod øst er der 16 m. Der må ikke ske øget forurening fra stalde, der ligger mindre end 50 m fra nabo (dvs. stald 1+2 og 3). Produktionsarealet i stald 1 reduceres. Stald 2 og 3 er uændret. Hønsene er ca. 8 m fra stuehuset. Oplysninger om øvrige afstande er angivet i et skema i ansøgningens prosatekst.

- Natura 2000: 6,5 km NØ
- Økologiske forbindelser: 150 m SV for lamaer (potentielle økologiske forbindelser 30 m mod SV)
- Bevaringsværdige landskaber: ligger inden for udpegningen
- Værdifulde kulturmiljøer: 1,4 km mod vest
- Fortidsmindelinje: 850 m
- Geologiske bevaringsværdier: ligger inden for udpegning
- Skovrejsningsområder: ligger inden for område hvor skovrejsning er uønsket
- Fredede områder: 150 m fra lamaer mod SV
- Beskyttede naturarealer: 80 m fra lamaer (eng mod SV)
- Skovbyggelinje: 500 m
- Sø- og åbeskyttelseslinje: 1,2 km
- Kirkebyggelinje: 3,5 km
- Beskyttede sten- og jorddiger: ca. 10 m fra stald 4

Haderslev Kommunes vurdering

Ejendommen ligger i landzone. Husdyrbrugets anlæg er beliggende i Abkær, syd for Over Jerstal og vest for Skovby.

Afstandskravene måles til kanten af pågældende bygning.

Der ændres i stald 1+2 til et mindre produktionsareal. I stald 5 ændres til et større produktionsareal. Der ændres ikke i produktionsarealerne i stald 3 og 4. Stald og anlæg til lamaer og gæs er eksisterende og der søges om lovliggørelse. Der etableres et mindre høsehold. Der ændres ikke i anlæg til gødningsopbevaring (møddingsplads, ajlebeholder og decentral gyllebeholder).

Afstandskrav i henhold til § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i § 6 gælder for både etableringer og udvidelser.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand til ejendommens bygninger, hvor der etableres, udvides eller ændres
Byzone, sommerhusområde m.v. og fremtidig byzone, Over Jerstal	50 m	2,5 km fra Stald 5
Lokalplan i landzone for boliger	50 m	> 1 km
Nabobeboelse	50 m	115 m fra Stald 5

Ejendommen ligger mere end 50 m fra eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde samt fra lokalplan for boliger i landzone. Nærmeste byzone er Over Jerstal. Nærmeste nabo er Abkær Skolevej 4 og 7.

De eksisterende bygninger, Stald 1+2, 3 og 4 ligger henholdsvis 16, 19 og 31 m fra naboboligen på Abkær Skolevej 7. Eksisterende ajlebeholder og møddingsplads ligger 22 og 25 m fra nabobolig. Dette er under afstandskravet på 50 m i forhold til etableringer og ændringer med udvidelse. Der sker ingen ændringer i produktionsarealerne i stald 3 og 4 og i stald 1+2 ændres til et mindre produktionsareal. Der sker ikke ændringer af ajlebeholder, møddingsplads og decentral gyllebeholder. I eksisterende bygning, Stald 5 ændres til et større produktionsareal og afstanden til naboboligen på Abkær Skolevej 4 (ejet af ansøger) er 115 m. Lovliggørelse af anlæg til lamaer og gæs sker i eksisterende anlæg, der ligger henholdsvis 53 og 50 m fra nabobolig. Høseholdet ligger 69 m fra nabobolig.

Afstandskravene for byzone, sommerhusområde m.v. og fremtidig byzone samt for lokalplan i landzone for boliger overholdes.

Afstandskravet for nabobeboelse er overholdt for Stald 5, hvor der ændres til et større produktionsareal. Afstandskravet for nabobeboelse er overholdt for lovliggørelse af anlæg til lamaer og gæs samt for etablering af høsehold.

Der udvides ikke med yderligere produktionsarealer i de eksisterende bygninger (Stald 1+2, 3 og 4) ligesom der ikke ændres ved ajlebeholder og møddingsplads, der ligger tæt på Abkær Skolevej 7. Der ændres ikke ved den decentrale gyllebeholder. Husdyrbrugets produktion i disse stalde og anlæg sker derfor indenfor rammerne af det eksisterende anlæg, hvorfor afstandskravene for disse stalde og anlæg ikke er relevante at behandle yderligere i forhold til § 6.

Afstandskrav i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8 til nedenstående områder og installationer gælder ligeledes for etableringer og udvidelser.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	37 m til vandboring DGU nr.: 151.806	Høsehold
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	>2,5 km Over Jerstal	Stald 5
Vandløb (herunder dræn) søer	15 m	140 m 990 m	Lamaer Stald 5
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	19 m	Høsehold
Naboskel	30 m	16 m Matr. nr. 115, Abkær Vedsted, Abkær Skolevej 15 og 11	Høsehold
Beboelse samme ejendom	15 m	8 m	Høsehold
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m	Der er ingen levnedsmiddelvirksomhed indenfor 25 m

Der udvides i Stald 5, anlæg til lamaer og gæs lovliggøres og der etableres mindre høsehold. Afstandskravene i § 8 er overholdt, bortset fra afstanden fra høsehold i forhold til naboskel og beboelse på samme ejendom. Ansøger har søgt om dispensation for afstandskrav.

Haderslev Kommune har i denne miljøtilladelse meddelt dispensation fra afstandskravet. I forhold til afstand til naboskel er denne ejer blevet hørt i forbindelse med den generelle partshøring. Se dispensation i afsnit 3.1.

Der udvides ikke med yderligere produktionsarealer i de eksisterende bygninger (Stald 1+2, 3 og 4) ligesom der ikke ændres ved ajlebeholder, møddingsplads og den decentrale gyllebeholder. Husdyrbrugets produktion i disse stalde og anlæg sker derfor indenfor rammerne af det eksisterende anlæg, hvorfor afstandskravene for disse stalde og anlæg ikke er relevante at behandle yderligere i forhold til § 8.

Det vurderes desuden, at udvidelsen ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor skovbyggelinjen eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger.

5.4 **Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold**

Ansøgers beskrivelse:

Der bygges ikke nyt. Dog lovliggøres 64 m² hytter til lamaer syd for ejendommen samt et par gæs nord for Abkær Skolevej ved den ene kalvestald. Et høsehold på mindre end 30 høns (og dermed ikke erhvervsmæssigt dyrehold) tages med i ansøgningen for at undgå fremtidige tvivlsspørgsmål om hvorvidt der er tilladelse til høsene.

Haderslev Kommunes vurdering

Der ændres i stald 1+2 til et mindre produktionsareal. I stald 5 ændres til et større produktionsareal. Der ændres ikke i produktionsarealerne i stald 3 og 4. Stald og anlæg til lamaer og gæs er eksisterende og der søges om

lovliggørelse. Der etableres et mindre hønsehold. Der ændres ikke i anlæg til gødningsopbevaring (møddingsplads, ajlebeholder og decentral gyllebeholder).

Ændringer og udvidelser sker i eksisterende bygninger, også lovliggørelse af anlæg til lamaer og gæs. Der etableres et mindre hønsehold i nyt anlæg.

Ejendommen ligger i landzone, i Abkær syd for Over Jerstal.

Ejendommen ligger i det åbne land og udenfor Særligt værdifulde landbrugsområder. Stald 5 grænser op til Særligt værdifulde landbrugsområder og den decentrale gyllebeholder ligger indenfor Særligt værdifulde landbrugsområder.

Ejendommen ligger indenfor kommuneplanens (KP17) udpegede Bevaringsværdige landskaber. Ejendommen ligger ikke indenfor Større uforstyrrede landskaber.

Landskabet påvirkes ikke, da ændringer og udvidelse sker i eksisterende bygninger.

Idet lovliggørelse af anlæg til lamaer og gæs sker i eksisterende anlæg, der er opført i umiddelbar nærhed til eksisterende bygninger og anlæg vil det ikke have landskabelig påvirkning.

Idet anlæg til mindre hønsehold etableres i nærhed af eksisterende bygning vil det ikke påvirke landskabet.

5.5 **Husdyrgødning**

Ansøgers beskrivelse

Flydende husdyrgødning opbevares i ajlebeholder og gyllebeholder. Der er en ajlebeholder på 145 m³ og en (decentral) gyllebeholder på ejendommen 1034 m³.

Fra stald 2+3 er der afløb til ajlebeholder.

Fast husdyrgødning opbevares på mødding (med afløb til ajlebeholder) eller i markstak efter gældende regler.

Ansøger har udarbejdet en beregning af opbevaringskapaciteten for det ansøgte dyrehold.

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16b miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Ansøger har udarbejdet en beregning af opbevaringskapaciteten for det ansøgte dyrehold. Der produceres 1932 m³ dybstrøelse, svarende til 161 m³ pr. måned. Møddingspladsen har kapacitet til 732 tons og der er en opbevaringskapacitet på 4,5 mdr. for dybstrøelse. Flydende husdyrgødning består af afløb fra møddingsplads og fra vask af maskiner, der produceres 487 ton pr. år. Gyllebeholderen har kapacitet til 1034 m³ og der er opbevaringskapacitet på 26 mdr.

Haderslev kommune vurderer, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen, da dybstrøelse udover opbevaring på møddingsplads tillige kan opbevares i staldene eller i markstak.

Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11. Kapaciteten kan fremover beregnes i forbindelse med tilsyn og ud fra gødningsregnskabs opgørelser.

Dybstrøelse opbevares dels på møddingsplads og i stald med mulighed for at blive kørt direkte ud eller lagt i markstak. Miljøtilladelsen stiller derfor vilkår om, at i tilfælde hvor dybstrøelse udbringes direkte på marken til udspreddning, så skal det ske efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Alternativt kan komposteret dybstrøelse, når dybstrøelsen mindst har ligget 3-4 måneder i stald, og tørstofindholdet udgør mindst 30 %, i stedet lægges i markstak og skal følge reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen kapitel 6 om afstande, overdækning og optegnelser. Herved overholdes husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig kapacitet.

Hvis det er nødvendigt at lægge dybstrøelse i markstak, stilles der vilkår om, at stakken skal placeres mindst 200 meter fra nabohuse for at mindske lugtgener, jf. afsnit 5.9 Lugt.

Det forudsættes jf. § 8 i husdyrbruget, at markstak med komposteret husdyrgødning placeres mindst 15 meter fra dræn og vandløb.

5.6 **Foderopbevaring**

Ansøgers beskrivelse

Der fodres med færdigfoder (foderpiller), via automatisk foderanlæg.

Haderslev Kommunes vurdering

Der er en eksisterende halmlade i forbindelse med stald 4 og der er en eksisterende halmlade øst for stald 1+2. På luftfoto ses ingen ensilageplads eller fodersiloer.

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med fodring eller opbevaring af foder.

5.7 **Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter**

Ansøgers beskrivelse

Afstand til sårbar natur, se udpegninger og depositionsregninger i IT ansøgningsystem.

Kategori 1 natur: Ca. 6,5 km mod NØ. Modtager 0 kg ammoniak fra ejendommen.

Kategori 2 natur: Moser ca. 600 m mod Ø-NØ. Modtager 0,3-0,4 kg ammoniak fra ejendommen.

Kategori 3 natur og §3 natur: Der ligger flere moser rundt om ejendommen. Ingen af dem modtager dog en merdeposition som følge af det ansøgte projekt.

Haderslev Kommunes vurdering

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på 1815 kg NH₃-N årligt.

Haderslev Kommune har foretaget en vurdering af, om naturområderne i nærheden af ejendommen kan blive påvirket væsentligt som følge af øget kvælstoffordampning.

Naturvurdering -Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 4.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Abkær Skolevej 9.

- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

5.9 Lugt

Ansøgers beskrivelse

Afstand til naboer mm. se udpegninger og lugtberegninger i IT ansøgningssystem. Byzone og samlet bebyggelse i landzone ligger over 2 km væk, og med en lugtgene på ca. 231 m i forhold byzone overholdes lugtgenekravene i forhold hertil uden problemer. Nærmeste nabo (Abkær Skolevej 7) ligger blot ca. 16 m fra stald 1+2 og 3. Lugt i forhold til naboen overholdes ikke, men der kan der søges om dispensation i henhold til 50%-reglen, hvilket vi hermed ønsker at gøre.

Samlet resultat af lugtberegning ? 1

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand [m]	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand [m]	Genekriterie overholdt	
 Nabo NØ	0	FMK	73	73	136,6	Ja	▼
 Nabo V	1	FMK	73	73	147,5	Ja	▼
 Nabo Ø 1	0	FMK	32,5*	32,5*	31,1	Nej	▼
 Nabo Ø 2	0	FMK	32,5*	32,5*	30,9	Nej	▼
 Nabo Ø 3	0	FMK	73	73	111,8	Ja	▼
 Nabo Ø kommune1	0	FMK	32,5*	32,5*	31,5	Nej	▼
 Skovby	0	NY	153	153	3772	Ja	▼
 Over Jerstal	0	FMK	230,7	230,7	2546,9	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation (j. § 33 ("50% reglen")).

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 275 m

Haderslev Kommunes vurdering

Den faktiske lugt fra staldene er på baggrund af ansøgningen beregnet til i alt 22845 OU/s. Lugtkonsekvenszonen er i ansøgningen beregnet til 275 meter.

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

I nedenstående figur ses it-ansøgningsystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand (vægtet gennemsnitsafstand) for produktionen til de 3 geneområder.

Lugtgeneberegninger viser, at ejendommen overholder lugtgenekriterierne til byzone og samlet bebyggelse, men ikke til den nærmeste enkeltbolig.

Områdetype	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Abkær Skolevej 7	33 meter	32 meter	Nej
Samlet bebyggelse Skovby	153 meter	3772 meter	Ja
Byzone Over Jerstal	231 meter	2547 meter	Ja

Haderslev Kommune har behandlet ansøgningen om at måtte anvende 50 %-reglen (§ 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Kommunen kan fravige geneniveauerne, hvis nedenstående 2 kriterier er opfyldt:

- Kriterie 1: Den faktiske afstand (vægtet gennemsnitsafstand) skal være mere end 50 % af geneafstanden (korrigeret geneafstand).
- Kriterie 2: Lugtemissionen må ikke forøges, med mindre
 - lugtemissionen samtidig reduceres tilsvarende eller mere i et andet staldafsnit, der ligger tættere på de berørte områder og beboelsesbygninger, eller
 - afstanden fra det staldafsnit, hvor emissionen forøges, er mindst 200% af den ukorrigerede geneafstand, beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbruget.

Kriterie 1 er opfyldt, da den faktiske afstand til enkeltbolig på 32 m her er 97 % af geneafstanden.

Lugt må gerne stige, hvis betingelserne under kriterie 2 er opfyldt, hvilket de er, som følger:

- Lugt i stald 5 må gerne stige, da lugten falder mere i stald 1+2, som er den stald, der ligger tættere på naboen. Samtidig er afstanden (ca. 163 m) mere end 200% af den ukorrigerede geneafstand på 32,5 m.
- Lugt fra høns må gerne stige, da afstanden (ca. 76 m) er mere end 200% af den ukorrigerede geneafstand på 32,5 m.
- Lugt fra gæs må gerne stige, da afstanden (ca. 77 m) er mere end 200% af den ukorrigerede geneafstand på 32,5 m.
- Lugt fra lamaer må gerne stige, da lugten falder mere i stald 1+2, som er den stald, der ligger tættere på naboen.

Lugten falder i Stald 1+2, mens der øges i Stald 5 samt fra høns, gæs og lamaer. Der er ingen ændringer i lugten fra Stald 3 og Stald 4. Samlet set øges lugten med 888 OU/s fra nudriftens 21957 OU/s til 22845 OU/s i ansøgt drift, men lugten falder i den stald, der ligger nærmest den berørte nabobeboelse.

Teknisk Udvalg i Haderslev Kommune har den 9. september 2019 meddelt, at det er i orden at anvende "50 % reglen" i denne sag. I vurderingen indgår, at der har ikke været klaget over lugt fra eksisterende produktion. Heller ikke over hobbydyreholdene (lamaer, gæs og høns), som der søges lovliggørelse af i den konkrete ansøgning. Forholdet vedrørende lugt blev sendt i partshøring fra den 15. august til 26. august 2019, med opfordring til at komme med bemærkninger til sagen. Høringen omfattede en nabobeboelse og ansøger selv. Der indkom ingen bemærkninger i forbindelse med høringen.

Som worst case er der foretaget lugtberegning for kumulation, da der på naboejendommen, Abkær Skolevej 5, jf. CHR, er et dyrehold på 72 DE malkekvæg. Dette giver dog ikke øget geneafstand som følge af beregningen.

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt fremgår af nedenstående udklip fra ansøgningen. Samlet bebyggelse og byzone ligger udenfor kortet.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og omgivelser med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

Som nævnt i afsnittet om husdyrgødning og hvis det er nødvendigt at lægge dybstrøelse i markstak, stilles der vilkår om, at stakken skal placeres mindst 200 meter fra nabohuse for at mindske lugtgener.

5.10 **Støjklider og rystelser**

Ansøgers beskrivelse

Støj:

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	Indsugning på stald 1+2	Døgnet rundt
Kompressor	Flere steder på ejendommen	Tændt efter behov til rengøring, dæktryk mv.
Kompressor til mælkekøling	Ingen	Ingen
Vakuumpumpe til malkeanlæg	Ingen	Ingen
Udfodring	I staldene	Anlæg kører automatisk ca. hver 3. time. Støjer ikke meget.
Foderblanding	Ingen	Ingen
Udmugning	I staldene	Stald 2, 3 og 4 hver 6. uge Stald 1 seks gange om året Stald 5 to gange om året
Gyllepumpning	Ingen	Ingen
Kornvalse	Ingen	Ingen
Korntørring	Ingen	Ingen

Beskrivelse af støjklidetiltag:

De to store kalvestalde nord for Abkær Skolevej er med naturlig ventilation.

Udmugning og strøning foregår i dagtimerne (mellem kl. 8 og 17).

Der er ikke støj fra malkeanlæg.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen ændres ikke væsentlig som følge af ansøgningen.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

De givne oplysninger om støjklider vurderes ikke umiddelbart at give anledning til rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser

5.11 **Støv**

Ansøgers beskrivelse

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Der fodres med færdigfoder (foderpiller), via automatisk foderanlæg, så fodring støver ikke.

Der strøs halm to gange dagligt med strømmaskine. På begge sider af stald 5 er der læhegn, og stald 4 ligger mellem stald 5 og et læhegn. Stald 1+2 og 3 tættest på naboen er lukkede bygninger.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af hø og halm, indlæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

5.12 **Lys**

Ansøgers beskrivelse

Der er ikke udendørs lyskilder ved staldene. Der er lys i staldene når det er mørkt (styret af et ur) – dog med natsænkning om natten.

Staldene tættest på naboen er lukkede bygninger, og der er er halvtag mellem staldene og nabobeboelsen (Abkær Skolevej 7). Ved de åbne stalde (stald 4 og 5) er der læhegn eller bygninger langs med staldene. Dog kan lys fra staldene ses fra Marstrupvej.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

5.13 **Fluer og skadedyr**

Ansøgers beskrivelse

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer. Ved fluegener bekæmpes med fluegift (Neporex).

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Rotter: Aftale med Kiltin.

Haderslev Kommunes vurdering

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

5.14 **Transport, til- og frakørsler**

Ansøgers beskrivelse

Der er en driftsmæssig tilkørsel til ejendommen syd for Abkær Skolevej og en nord for Abkær Skolevej. Placering af interne transportveje er vist på kortbilag.

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Transporter sker så vidt muligt i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Der leveres dyr til slagtning fra stald 5 hver uge mellem kl. 5 og kl. 11 (med lastbil).

Der flyttes dyr mellem de øvrige stalde hver 3. uge om formiddagen (med traktor).

Der leveres foder hver 3. uge - det kan ske på alle tider af døgnet.

Haderslev Kommunes vurdering

Der er indkørsel til ejendommen fra Abkær Skolevej, der er stalde og anlæg både nord og syd for Abkær Skolevej. Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold.

Antallet af transporter vurderes ikke at stige med det ansøgte.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering samt at transporter så vidt muligt sker i dagtimerne, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Der kan i forhold til husdyrbrugloven ikke stilles vilkår til færdsel på offentlige veje, men da Abkær Skolevej løber midt igennem husdyrbrugets anlæg, bemærkes det, at bør der vises hensyn til andre beboere langs Abkær Skolevej i forbindelse med transporter relateret til husdyrbruget.

5.15 **Affald**

Ansøgers beskrivelse

Affald: Bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD. https://www.haderslev.dk/files/17200/Godkendt_erhvervsregulativ_2015.pdf

For at pointere vigtigheden i at holde affald og andre restprodukter på egen ejendom, stilles der vilkår til at affald og andre produktrester ikke må være til gene for omkringboende og til Herudover stilles der ikke yderligere vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet. Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se på <https://www.haderslev.dk/erhverv/erhvervsaffald/farligt-affald>.

Kommunen henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Der er ikke givet oplysninger om opbevaring af miljøfarlige stoffer. Ved opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer jf. ovenstående forskrift vurderes der ikke at være risiko for miljøet.

Placering af opbevaring af døde dyr er ikke angivet. Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr (nr. 558/2011).

Opbevaring af affald og døde dyr må ikke være til væsentlig lugtgene for omgivelserne. Der stilles vilkår om, at opbevaring af døde dyr og at opbevaring ikke må være til væsentlig lugtgene. Som beskrevet i afsnittet om lugt er der stillet vilkår vedrørende renholdelse af omgivelser med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

5.16 **Jord, grundvand, overfladevand**

Ansøgers beskrivelse

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	m³ /år før udvidelse	m³ /år efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand (maskiner)	10	10	Gyllebeholder
Regnvand fra befæstede arealer	256	256	Gyllebeholder

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilageplads	0	0
Møddingsplads	366	366
Kalvehytter	0	0
Vaskeplads	0	0

Tagvand fra stald 4 og 5 ledes til drænen, mens tagvand fra øvrige bygninger ledes til faskiner.

Forbrug af vand anslås at stige fra 7000 m³ til 8000 m³.

Haderslev Kommunes vurdering

Tagvand ledes til drænen og faskiner. Der er ikke fremsendt afløbsplan.

Der opføres ikke nye bygninger eller nye befæstede arealer, der medfører, at der skal meddeles ny spildevandstilladelse af overfladevandsafledning.

Eventuel vask af sprøjteudstyr til pesticider skal følge reglerne for påfyldning og vask i bekendtgørelse nr. 1401/2018. Der er stillet vilkår om vask af andre maskiner, hvis vaskevandet indeholder gødning, foderrester e.l. På ejendommen er ikke vaskeplads og det er ikke oplyst om der er markdrift fra ejendommen.

Påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran af hensyn til jord og grundvand (§ 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), og der er stillet vilkår herom.

Der er ikke fremsendt oplysninger om olietanke. Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1611/2015).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

5.17 **BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi**

Ansøgers beskrivelse

Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknologi (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission: Da alle stalde er med dybstrøelse, er BAT overholdt.

Den samlede BAT-beregning for husdyrbruget er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår nedenfor.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /År)	1565	250	1815
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /År)	1565	250	1815
Forskel (kg NH ₃ -N /År)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

BAT-beregningen er baseret på forudsætningen om "Eksisterende stald" og "Nyt (inkl. Renoveret) staldafsnit", se nedenfor.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · År))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · År)) ^c
Stald 1+2	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Stald 1+2	Får og geder, Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Stald 3	Ammekøer, slagtekøer (over 6 mdr.), Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,67	0,67
Stald 3	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Stald 4	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Stald 5	Ammekøer, slagtekøer (over 6 mdr.), Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,67	0,67
Stald 5	Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit	0,84	0,84
Lamaer	Får og geder, Dybstrøelse	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Høns	Høns, rugpæg, Gulvdrott og gødningskumme	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	2,10	2,10
Gæs	Gæs, ænder	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,10	1,10

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der faktisk vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Det samlede BAT-krav er beregnet til 2339 kg NH₃-N/år og den faktiske emission til 2339 kg NH₃-N /år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt med 0 kg N/år.

Energi- og vandforbrug:

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
El	43.000 kwh	Uændret
Fyringsolie – stald	0	Uændret
Dieselloolie – traktor	25.000 L	Uændret
Gas	0	Uændret
Egenproduktion af energi	0	Uændret
Vand	7000 m ³ anslået	8000 m ³ anslået

Ejendommen får vand fra egen boring.

Haderslev Kommunes vurdering

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er større end 750 kg NH₃-N/år, idet ammoniakemissionen er på 1815 NH₃-N/år.

I forbindelse med miljøtilladelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på >750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Husdyrbrugets ammoniakemission skal svare til niveauet for den bedste tilgængelige teknik for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Som det ses i tabellen ovenfor, bliver det vejledende BAT-krav overholdt, og BAT-forudsætningerne på staldene er indsat korrekt. Virkemidlerne er de enkelte staldsystemer.

Da husdyrbruget ikke er et IE-brug, er der ikke andre krav til anvendelse af BAT end ammoniakemissionen.

5.18 Egenkontrol
Haderslev Kommunes vurdering

Ansøger har ikke fremsendt oplysninger eller forslag om egenkontrol.

I miljøtilladelsen er opsat vilkår for egenkontrol. Vilkåret drejer sig om at dokumentere, at produktionen holdes indenfor de godkendte rammer. Dokumentationen skal vise hvordan og hvorvidt vilkår i miljøtilladelsen efterleves, og skal bruges i forbindelse med tilsyn.

Vilkårene i denne miljøtilladelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

5.19 Samlet vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at der kan meddeles miljøtilladelse til det ansøgte, da:

- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af det ansøgte husdyrbrug ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

6 Bilag

Bilag 1: Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. LBK nr. 520 af 01/05/2019 (Husdyrbrug-loven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 718 af 08/07/2019 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøtilladelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsesstidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøtilladelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse – LBK nr. 681 af 02/07/2019 (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019 (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb – LBK nr. 127 af 26/01/2017 (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – BEK nr. 760 af 30/07/2019 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – BEK nr. 224 af 08/03/2019 (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – BEK nr. 1322 af 14/12/2012
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – BEK nr. 1611 af 10/12/2015 (Olietankbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018 (Habitatbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse af museumsloven – LBK nr. 358 af 08/04/2014 (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald ([Regulativ for erhvervsaffald](#))
- Kommuneplan 2017, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <http://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

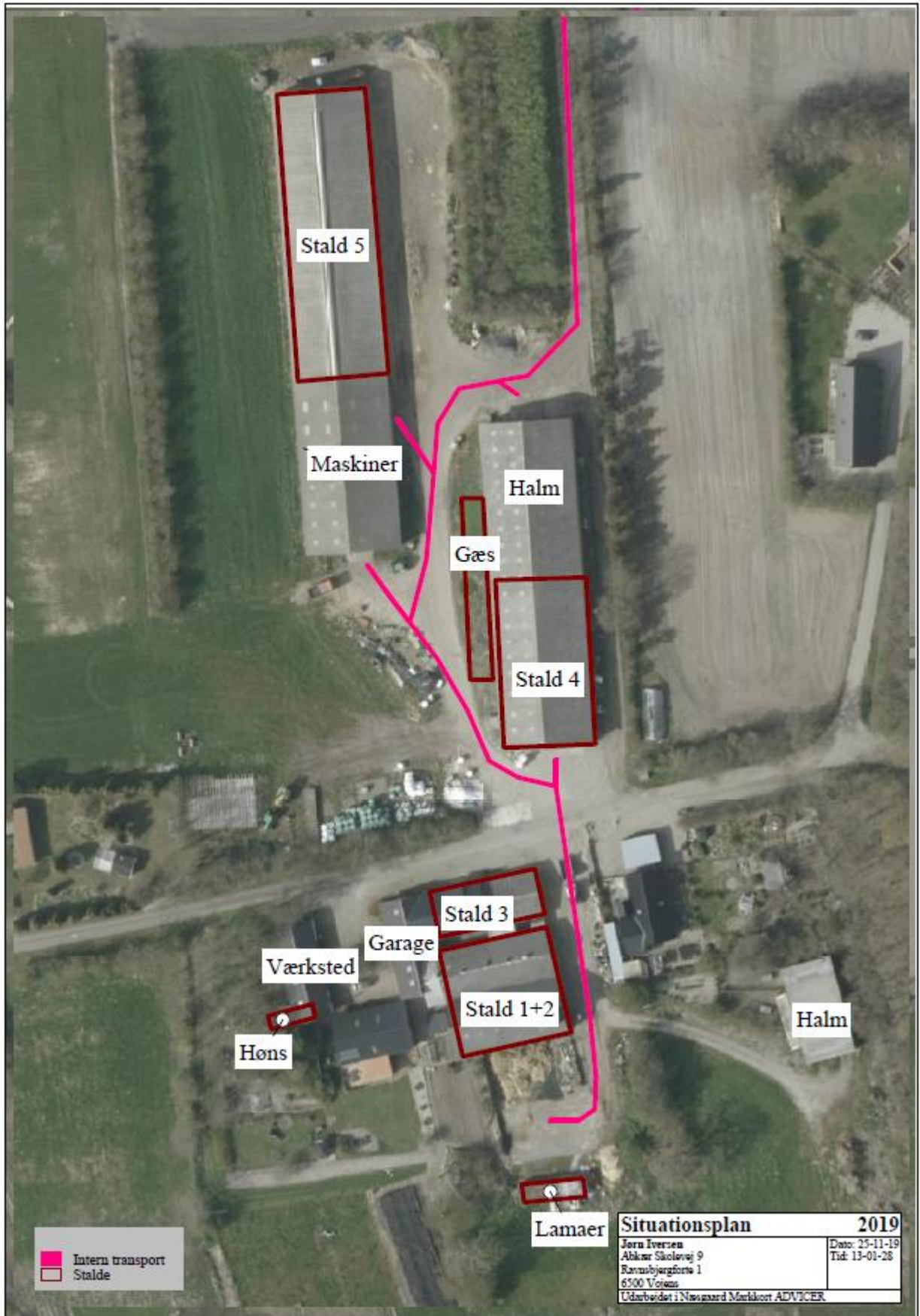
Ved fremtidige ændringer af love og regler: *Se Senere ændringer til forskriften* på Retsinformation www.retsinformation.dk

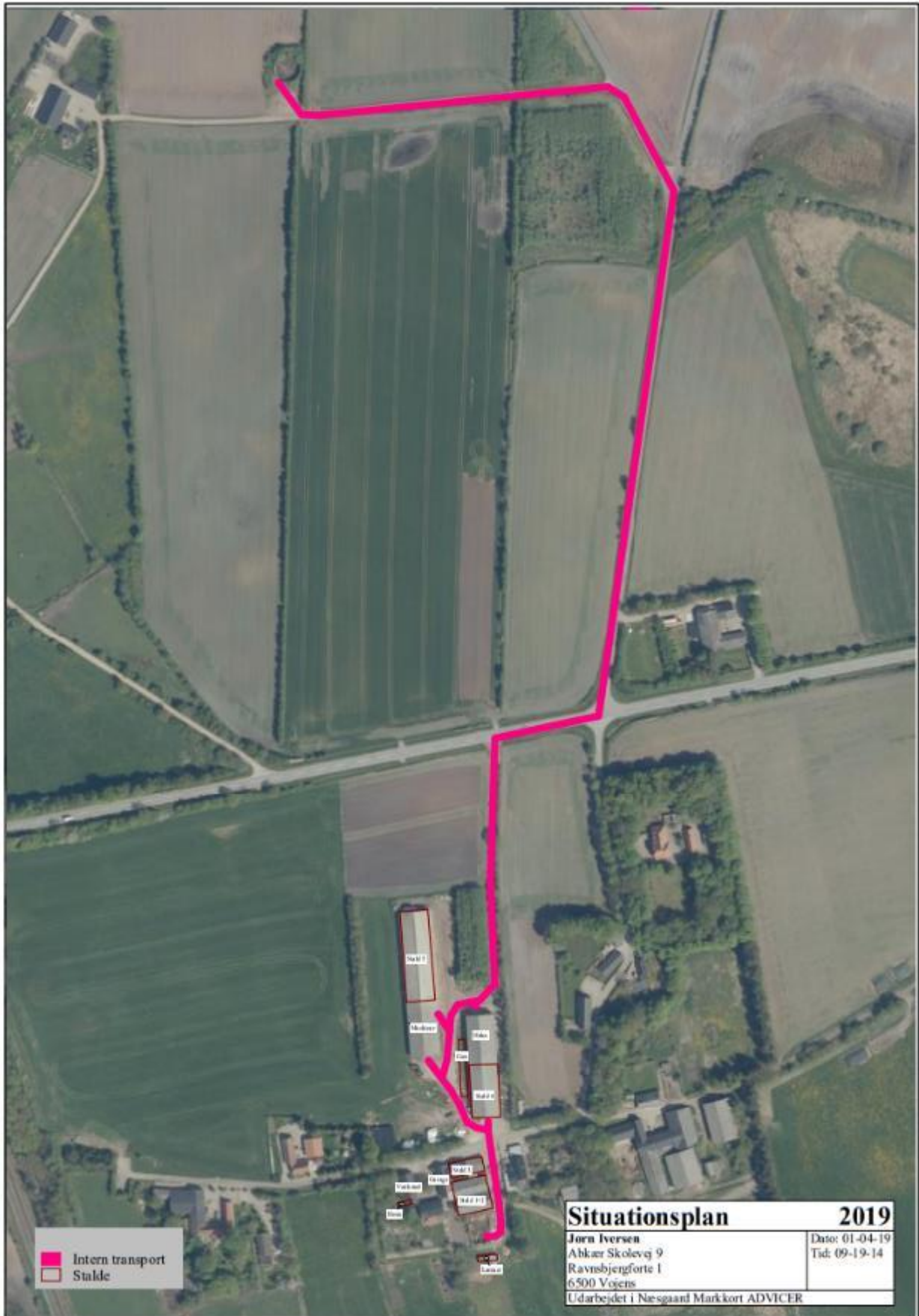

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 3: Produktionsarealer

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1+2	588	Naturlig ventilation	3 m	#165212) Får og geder, Dybstrøelse	0	112
				#141922) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	0	197
Stald 3	245	Naturlig ventilation	3 m	#142073) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	0	40
				#141442) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.), Dybstrøelse	0	103
Stald 4	710	Naturlig ventilation	3 m	#141443) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	0	169
Stald 5	1241	Naturlig ventilation	3 m	#143609) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	0	253
				#141444) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.), Dybstrøelse	0	763
Lamaer	64	Naturlig ventilation	3 m	#141467) Får og geder, Dybstrøelse	0	64
Høns	30	Naturlig ventilation	3 m	#141515) Høns, rugææg, Gulvdrift og gødningskumme	0	30
Gæs	202	Naturlig ventilation	3 m	#165590) Gæs, ænder	0	200
Sum						1931

Navn på staldafsnit:
Stald 1+2

Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
#165212) Får og geder, Dybstrøelse	112	94,1	0,0	0,0	94,1
#141922) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	197	165,5	0,0	0,0	165,5
Sum	309	259,6	0,0	0,0	259,6

Navn på staldafsnit:
Stald 3

Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
#142073) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	40	33,6	0,0	0,0	33,6
#141442) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.), Dybstrøelse	103	69,0	0,0	0,0	69,0
Sum	143	102,6	0,0	0,0	102,6

Navn på staldafsnit:
Stald 4

Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
#141443) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	169	142,0	0,0	0,0	142,0

Navn på staldafsnit:
Stald 5

Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
#143609) Kalve, (under 6 mdr.), Dybstrøelse	253	212,5	0,0	0,0	212,5
#141444) Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.), Dybstrøelse	763	511,2	0,0	0,0	511,2
Sum	1016	723,7	0,0	0,0	723,7

Navn på staldafsnit:*Lamaer*

Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#141467) Får og geder, Dybstreelse	64	53,8	0,0	0,0	53,8

Navn på staldafsnit:*Høns*

Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#141515) Høns, rugæg, Gulvdrift og gødningskumme	30	63,0	0,0	0,0	63,0

Navn på staldafsnit:*Gæs*

Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#165590) Gæs, ænder	200	220,0	0,0	0,0	220,0

Bilag 4: Naturvurdering

Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag XX

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Abkær Skolevej 9.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

Ansøgers tekst mht. natur

Afstand til sårbar natur – se udpegninger og depositionsregninger i IT ansøgningsssystem.

Kategori 1 natur: ca 6,5 km mod NØ. Modtager 0 kg ammoniak fra ejendommen.

Kategori 2 natur: moser ca 600 m mod Ø-NØ. Modtager 0,3-0,4 kg ammoniak fra ejendommen. Der er ikke kumulation i disse områder, og dermed er lovens krav overholdt.

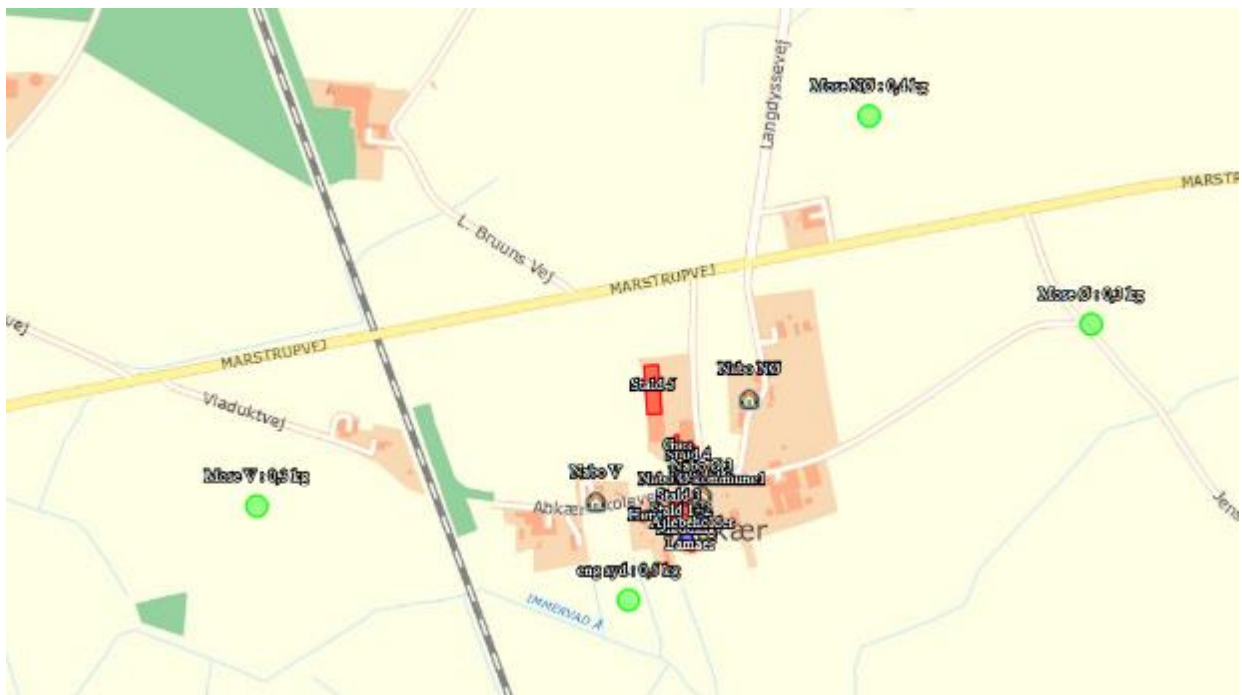
Kategori 3 natur og §3 natur: der ligger flere moser rundt om ejendommen. Ingen af dem modtager dog en merdeposition som følge af det ansøgte projekt

Nedenfor er, kort med total deposition og tabel med beregnede kvælstof depositioner til naturpunkter, klippet ud af ansøgningen på husdyrgodkendelse.dk

Øversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
eng syd	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,1	0,1	0,5
Overdrev Ø	Kategori 2	Ansøger	1	S	0,0	0,0	0,1
Mose Ø 2	Kategori 2	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,1
Mose Ø 1	Kategori 2	Ansøger	1	S	0,0	0,0	0,1
Mose N	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Mose SØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Mose V	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3
Overdrev V	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
Mose NØ	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,4
Mose Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,3
Høtkær Skov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven⁵ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁶ definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 2 i BEK².

Tabel 1: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 årsdrift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Bøg på muld, surt overdrev, ege blandskov og elle- og askeskov i Pamhule skov	Ca. 6,8 km nordøst	-	-	-
<i>Kategori 2</i>				
Abkær mose	400-500 m øst	0,1	0,1	0,4
Overdrev	Ca. 1200 m vest	0,0	0,0	0,1
<i>Kategori 3</i>				
5 moseområder vest, sydvest og sydøst	530 m v – 1000 m SØ	0,0	0,0	0,3
Overdrev	Ca. 1,8 km øst	0,0	0,0	0,1

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag a, b og c.

Kategori 1 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 0,2-0,7 kg N/ha/år jf. § 26 i husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er skovnaturtyper, som findes i Pamhule Skovområdet, ca. 6,8 km nordøst for det ansøgte projekt. Kategori 1 naturtyperne modtager ingen

⁵ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

⁶ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 1467 af 06/12/2018

ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at rigkæret ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 1 kg N/ha/år, jf. § 27 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et moseområde indenfor Åbkær Mose, som ligger ca. 440 m øst for det ansøgte projekt. Mosen modtager en total ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt på 0,4 kg N/ha/år og ingen merdeposition på 0,1 kg N. Det vurderes derfor, at kravet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt og at mosens naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Der kan stilles krav til merdepositionen efter § 36 *stk. 2-5* i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kravet kan dog ikke være under 1 kg N/ha/år jf. § 29 i samme bekendtgørelse.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 3 er en mose, som ligger ca. 530 m vest for anlægget. Mosen modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, ingen øget deposition af kvælstof i forbindelse med det ansøgte og en samlet deposition på 0,3 kg N/ha. Se tabel 1. Der findes desuden 4 andre moser indenfor 1000 m fra anlægget, som er kategori 3 natur. Disse moser ligger længere væk og modtager heller ingen merdeposition fra anlægget og en totaldeposition på maksimalt end 0,1 kg N/ha. Da moserne modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at kategori 3 naturtypernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens⁷ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbruglovens⁸ § 16a skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 2: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Eng ved Sønderå	Ca. 125 m SSV	0,1	0,1	0,5

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

Det nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er et engareal nord for Sønderå, som ligger hhv. ca. 125 m sydsydvest for anlægget. Se ovenstående tabel 2. Engen modtager en

⁷ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019

⁸ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

merdeposition af ammoniak på 0,1 kg N/ha/år fra anlægget. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at engens tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Abkær Skolevej 9

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen⁹ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller*
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier*

Tabel 3: Natura 2000-område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand til anlæg
<i>Pamhule Skov og Stevning Dam</i>	Ca. 6,8 km

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag e.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde nr. 81 og fuglebeskyttelsesområde nr. 59. Natura 2000-området ligger ca. 6.8 km nordøst for anlægget. Se tabel 3.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes området's udpegningsgrundlag

Bilag IV arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag e.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Padder

⁹ Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

Ifølge Danmarks indberetning til EU¹⁰ er bilag IV-padderne, som har naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune, præget af tilbagegang, og bevaringsstatus er generelt vurderet som ugunstig eller usikker. Undtagelser herfra er dog bestandene af spidssnudet frø i den vestlige del af kommunen samt bestanden af stor vandsalamander i den østlige del af kommunen, som vurderes at have gunstig bevaringsstatus. Forurening af søer udgør en trussel mod alle de nævnte arter, ligesom pesticider og næringsstoffer truer flere arter.

I området omkring anlægget findes der en del moseområder og der er registreret løvfrøer adskillige steder,

Ingen af moseområderne i området omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak større end 0,1 kg N/ha/år eller en totaldeposition større end 0,4 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

Andre bilag IV-arter

Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, odder, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, snæbelens eller marsvinsens udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer, og marsvin findes i Lillebælt.

Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter, som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn, kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter, som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer, kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

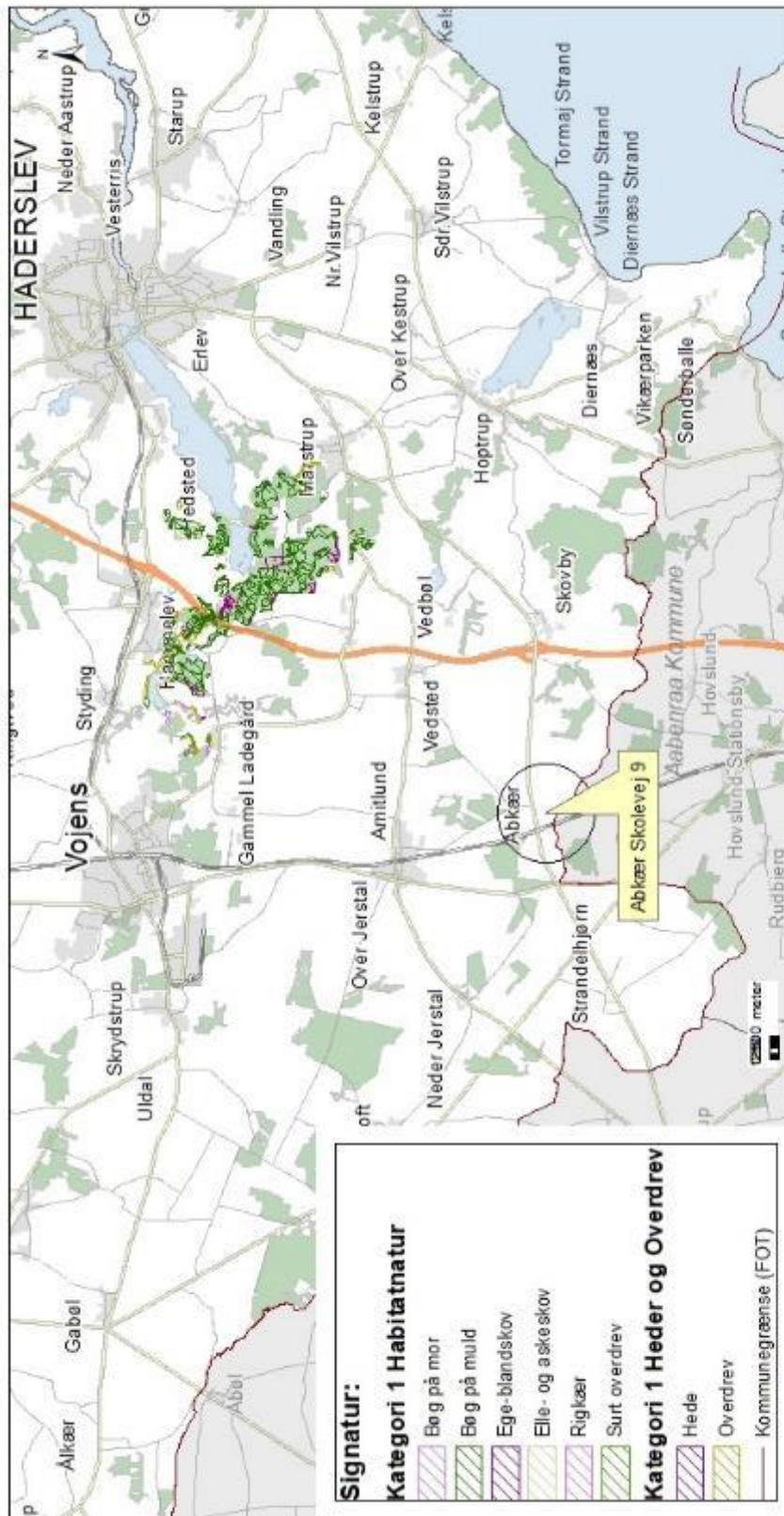
Projektet indebærer ikke ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus, odder eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

¹⁰ EIONET, European Centre on Biological Diversity - [Speciesreport](#)

Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug
Sagsbehandler: bimy
Journalnummer: 19/33152
Udskrevet den: 23. oktober 2019
1:116.980

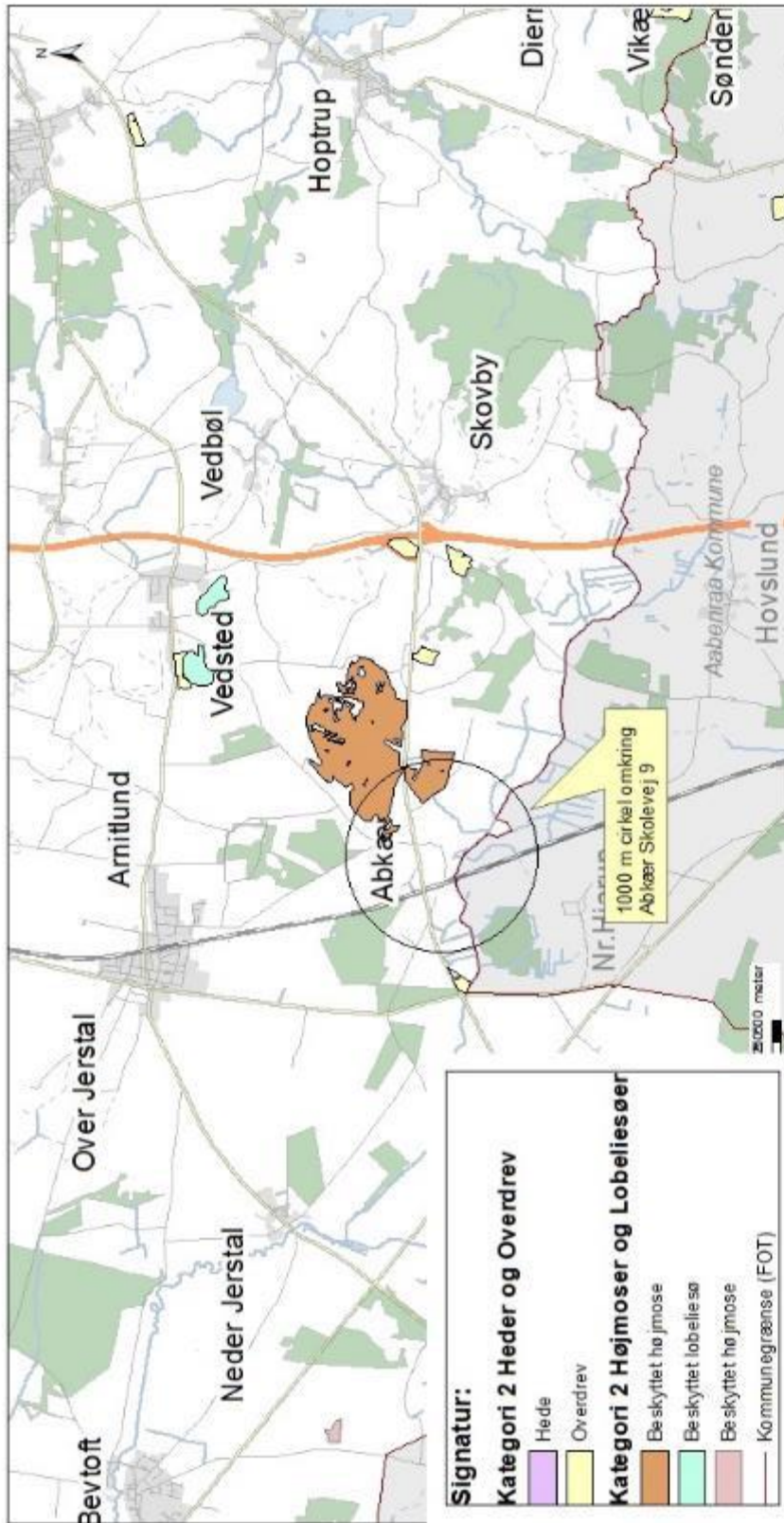
Abkær Skolevej 9 beliggenhed i forhold til kategori 1 natur

Ejendommen ligger langt fra kategori 1 naturområder

Kortet inkluderer data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved sødsidigtigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringssatus.

Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg

Erhvervs- og BorgerService - Teknik og Miljø
 Natur og Landbrug
 Sagsbehandler: bimy
 Journalnummer: 19/33152
 Udskrivet den: 23 oktober 2019
 1:60.180

Abkær Skolevej 9 beliggenhed i forhold til kategori 2 natur

Indenfor 1000 m fra ejendommen ligger Abkær og Stengel mose, som er kategorit 2 moser

Kortet udarbejdes på baggrund af de offentligt tilgængelige kort og er derfor kun et orienteringskort. Kortet kan ikke anvendes til retsoplysning. Der tages forbehold for kortfejlsansvar og for ændringer i kortet.

Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg

